

Find Selv Fejlen

Vejledning
til app og hæfte

Anne-Dorthe Krabbe (tekst)

Thomas Krabbe (app)

www.findselvfejlen.dk

App til dansk retskrivning

Find Selv Fejlen

Når computerens stavekontrol ikke er nok!

Til alle, der har brug for en effektiv opdatering af deres danskkundskaber

Til 8.–10.klasse som træning i danskundervisningen

Til ungdoms- og voksenuddannelser på alle niveauer

Til dansklærere som et værktøj til retning af skriftlige opgaver

Til enkeltpersoner eller klasser

Vil du blive bedre til dansk? Så er der hjælp at hente her!

Appen indeholder

- et kursus, som man kan tage individuelt (også uden en lærer).
- 28 sproglige og grammatiske regler med enkle forklaringer og eksempler.
- 174 selvrettende opgaver med pointsammentælling.
- 4 tekster med blandede, selvrettende opgaver med pointsammentælling.

Appen vil være en hjælp, når du skal lave skriftlige opgaver, når du skal skrive en ansøgning eller et CV og i alle andre tilfælde, hvor sproget skal være så rigtigt som muligt.

Appen **Find Selv Fejlen** findes på Google Play til Android og kommer snart på App Store til iPhone og iPad

Husk sedlen med reglerne kan fungere som rettenøgle mellem lærere og elever.

www.findselvfejlen.dk

På www.findselvfejlen.dk kan du blandt andet

- finde en vejledning til materialet.
- bestille gratis foldere.
- bestille et hæfte med det samme indhold som appen. Facitliste medfølger. Huskesedlen kan frit kopieres.

Denne vejledning hører til materialet **Find Selv Fejlen**, som er et kursusforløb, der ved hjælp af enkle regler og forklaringer retter brugerens opmærksomhed mod sprogets almindeligste faldgruber. Materialet er afstemt med Dansk Sprognævn's regler.

Ved hjælp af tilhørende opgaver trænes brugen af reglerne.

Vejledningen dækker både appen og hæftet.

Vejledningens indhold:

Oversigt over de grammatiske emner, der behandles

Målgruppen

Baggrunden for materialet

Beskrivelse af materialet

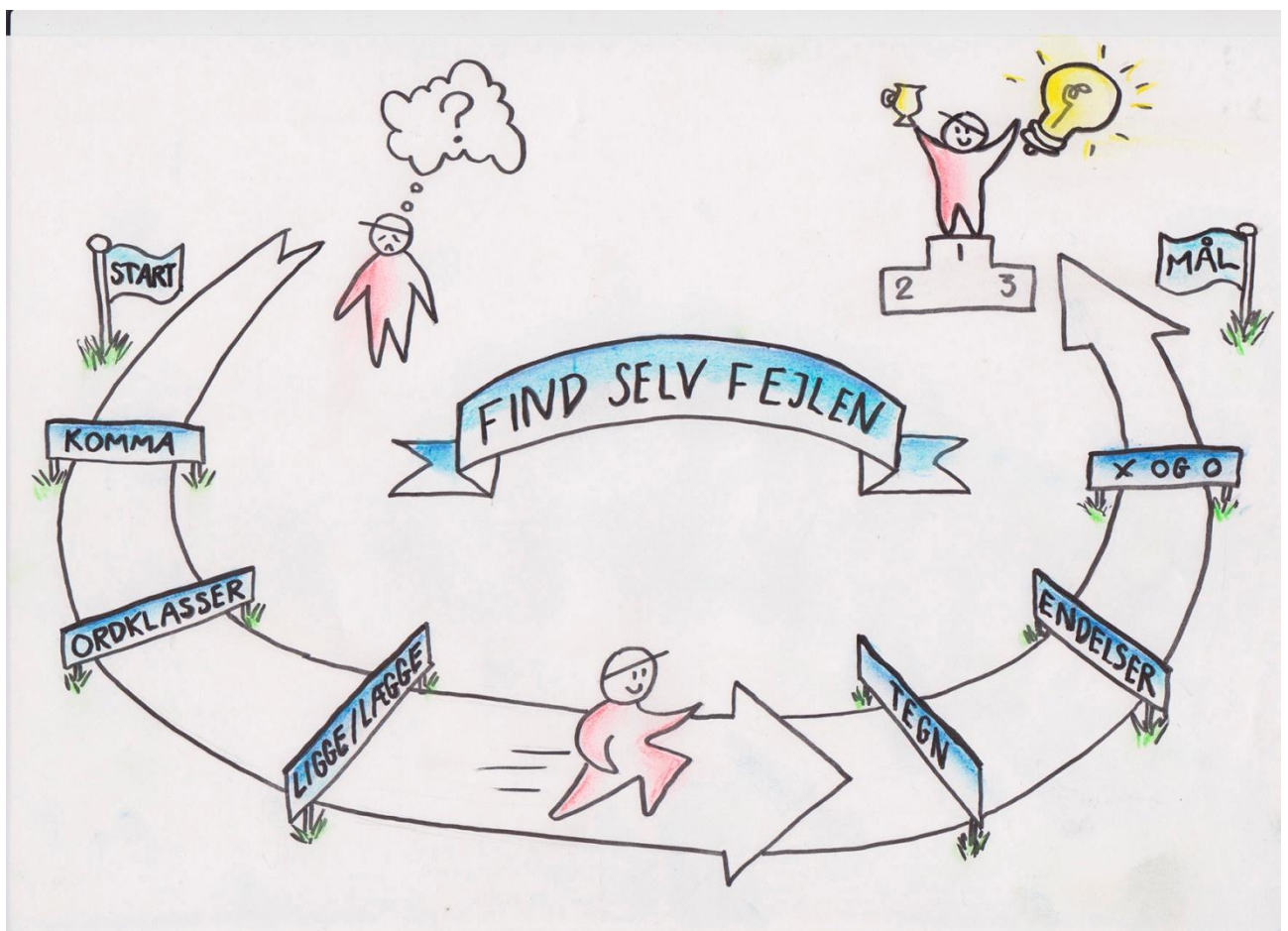
App eller hæfte?

Om appen

Om hæftet

Om teksterne

Om huskesedlen/reglerne, koderne og rettenøglen

Oversigt over de grammatiske emner

- de vigtigste ordklasser
- sætningsanalyse
- at sætte komma
- at sætte punktum
- brug af forkortelser
- brug af store bogstaver
- brug af bindestreg
- brug af apostrof
- endelsen -r eller -e
- endelsen -ene eller -ende
- endelsen -sion eller -tion
- forstavelsen -ind eller -in
- sidde eller sætte
- ligge eller lægge
- vågne eller vække
- springe eller sprænge
- får eller for
- ad eller af
- at eller og
- sin eller hans/hendes
- synes eller syntes
- nogen eller nogle
- ét eller to ord
- enkelt eller dobbelt konsonant

APP: Find Selv Fejlen

HÆFTE: www.findselvfejlen.dk

Målgruppen

Materialet henvender sig til personer, der har brug for konkrete og enkle retskrivningsregler at forholde sig til.

En del voksne er ikke glade for at skrive, fordi de har en fornemmelse af, at det, de skriver, ikke bliver helt korrekt. Det kan give en usikkerhed, der er helt unødvendig, for der kan nemt gøres noget ved det.

Find Selv Fejlen henvender sig til

- voksenundervisning på alle niveauer.
- 8.-10. kl. som træning i danskundervisningen.
- lærere, der har brug for et nyttigt værktøj til deres rettearbejde.
- alle, der har brug for at få retskrivningen eller noget sprogligt på plads.
- alle, der har brug for en lettilgængelig, hurtig og effektiv opdatering af deres danskfærdigheder.

En forudsætning for at få udbytte af materialet er, at man har en meget simpel, grundlæggende grammatisk viden svarende til ca.7. kl., da gennemgangen af emnerne er ret kortfattet.

Materialet er velegnet både til selvstudie og til undervisning på mange niveauer. Det kræver ikke en lærers deltagelse.

Baggrunden for materialet

I de seneste mange år har der i folkeskolen været alt for lidt tid til at træne basale sprogfærdigheder. Derudover har de fleste taget de nyere kommunikationsmedier som e-mail, sms, Facebook osv. til sig, og det påvirker også sproget i retning af mindre korrekthed.

Da sproglig korrekthed måles og vurderes både til 9. klasses afgangsprøve, i senere uddannelsessammenhænge, i de fleste arbejdssituationer og i privatlivet, er det vigtigt at få lært sig nogle simple regler. Det virker overbevisende, når man kan vise, at man har styr på sproget.

Det er altså ikke ligegyldigt, hvad man siger eller skriver. Små forskelle kan have stor betydning. Her et par eksempler:

Der er forskel på, om man får en fadøl eller en fad øl. Hvis man beder om en fadøl (med tryk på første stavelse), får man en dejlig kold, skummende øl. Hvis man taler om en fad øl (med lige meget tryk på begge stavelser), får man en kedelig øl uden skum. Altså en øl, der er fad.

Der er også forskel på, om man siger: "Skal vi drille, Peter?" eller "Skal vi drille Peter?" Pausen ved kommaet i første sætning viser, at vi spørger Peter, om han vil være med til at drille nogen. I den anden sætning – uden komma og pause – spørger vi nogen, om de vil være med til at drille Peter.

I det offentlige rum er der adskillige eksempler på uheldig skiltning. Det er især problemer med, om et udtryk skal skrives i ét eller flere ord.

Beskrivelse af materialet

Målet med dette materiale er at tilbyde unge og voksne en mulighed for at få opdateret deres færdigheder i dansk på en hurtig og lettilgængelig måde.

Det, man lærer eller får genopfrisket ved at gennemgå dette kursus, vil være en stor hjælp, når man f. eks. skal skrive en opgave, lave en ansøgning eller et CV og i alle andre tilfælde, hvor sproget skal være så korrekt som muligt.

Find Selv Fejlen tilbyder et kursusforløb, der er nemt at gå til, og som man kan tage, når det passer én.

De fleste regler er mest relevante for skriftsproget, men en del af dem har også indflydelse på talesproget.

Kurset indeholder entydige regler, forklaringer, eksempler og opgaver til 28 af de største faldgruber i dansk.

Materialet er ikke et egentligt opslagsværk. Derfor er det ikke ordnet alfabetisk, men samlet i emner med samme problematik:

- 1) De to store emner, der er grundlæggende for sprogets opbygning:
ordklasserne og sætningsanalysen.
- 2) Brugen af tegn: punktum, komma*, apostrof og bindestreg.
- 3) Brugen af forkortelser og store bogstaver.
- 4) Svære endelser og forstavelser: -r, -ene/-ende, -sion/-tion, ind-/in-.
- 5) Ord der kan forveksles: sidde/sætte, ligge/lægge, vågne/vække, springe/sprænge, hængte/hang, får/for, ad/af, at/og, sin/hans/hendes, synes/syntes, nogen/nogle.
- 6) Ét eller to: ord, konsonanter.

*de kommaregler, vi har valgt at bruge i dette materiale, er reglerne for det grammatiske komma med startkomma. Det er valgt ud fra den betragtning, at størstedelen af brugerne sandsynligvis har kendskab til disse regler og ikke til de nyere kommaregler, der er kommet til de senere år. Begge slags komma er rigtigt at bruge.

Vi har forsøgt at gøre indholdet i både appen og hæftet så tydeligt og lettilgængeligt som muligt, og vi holder os derfor til de grammatiske hovedregler, som gælder i de allerfleste tilfælde. Da målgruppen er personer, der måske står med et akut skriveproblem, og som har brug for konkrete og entydige regler at forholde sig til, vil vi ikke her beskæftige os med sjældne undtagelser.

Reglerne er sat op som en huskeseddel, som man kan have lige ved hånden, klar til brug på et hvilket som helst tidspunkt, hvis man kommer i tvivl.

Huskesedlen/Reglerne indeholder rettekoder til brug for lærere i deres rettearbejde.

App eller hæfte?

Hvis man har mulighed for det, vil det være naturligt at vælge appen. Dette valg vil nok tiltale unge brugere. Man kan lave opgaverne flere gange.

Hvis man foretrækker at løse opgaverne på papir, kan man købe engangshæftet med facitliste på hjemmesiden.

Det faglige indhold er det samme, men opsætningen og prisen er forskellig. Af tekniske årsager er der er par uvæsentlige forskelle især i teksterne.

Om appen

Appen indeholder

- "tommelfingerregler" til 28 sproglige retskrivningsregler (A til Å).
- enkle forklaringer og eksempler til de 28 regler.
- 174 selvrettende opgaver med pointsammentælling. Reglerne trænes i opgaverne og opgaverne kan laves flere gange, hvis man vil forbedre sin score.
- oversigt over reglerne ("Regler") og rettekoderne.
- 4 tekster med 87 blandede, selvrettende opgaver.
- info.

Mere om appen

- Ved hver opgave kan man klikke reglen frem og få forklaringen på den rigtige løsning.
- Man kan vælge mellem danske og latinske grammatiske betegnelser.
- Man har altid reglerne lige ved hånden.

Køb af appen

Appen **Find Selv Fejlen** findes på Google Play til Android smartphones og kommer snart på App Store til iPhones og iPads.

Om hæftet

Hæftet indeholder

- "tommelfingerregler" til 28 sproglige retskrivningsregler (A til Å).
- enkle forklaringer og eksempler til de 28 regler.
- 174 opgaver med facitliste og pointsammentælling. Reglerne trænes i opgaverne, der løses i hæftet (engangshæfte).
- oversigt over reglerne ("Husk sedlen") og rettekoderne.
- 4 tekster med 87 blandede opgaver med forklaringer i facitlisten.
- beskrivelse af målgruppe m.m.

Mere om hæftet

- Når kurset i hæftet er færdigt, har man fortsat huskesedlen at støtte sig til.
- Opgaverne rettes ved hjælp af facitlisten.
- Der er brugt de danske grammatiske betegnelser, men der findes en liste over de tilsvarende latinske betegnelser i hæftet.

Køb af hæftet

- Hæftet (38 sider) og facitlisten (14 sider) købes samlet på www.findselvfejlen.dk
- Facitlisten er i et hæfte for sig.

Teksterne

Teksterne fungerer som en slags opsamling og består af 4 tekster med fiktivt indhold. De bør derfor først laves, efter at de andre opgaver er løst.

Teksterne indeholder fejl indenfor de områder, der er trænet i kurset. Man skal finde fejlene og rette dem.

Hvis man bruger appen, får man de rigtige svar med forklaringer ved at klikke sig frem til det.

Hvis man bruger hæftet, findes de rigtige tekster med forklaringer i den tilhørende facitliste.

Om huskesedlen /reglerne (kaldes "Huskeseddel" i hæftet, "Regler" i appen)

Huskesedlen med reglerne er omdrejningspunktet i Find Selv Fejlen.

Indhold:

- hovedregler
- forklaringer
- eksempler
- koder, der kan fungere som rettenøgle mellem lærer og elev.

Det er de samme regler i appen og i hæftet.

Huskesedlen/Reglerne kan være god at støtte sig til, indtil reglerne er helt indlært, eller hvis man senere kommer i tvivl om noget.

Huskesedlen i hæftet er til fri kopiering.

OM HUSKESEDLEN, KODERNE OG RETTENØGLEN

Koderne i huskesedlen har to funktioner:

- 1) Elever kan, ved at sammenholde koderne med huskesedlens koder, finde den pågældende regel, og derved bliver det nemt at rette et eventuelt forkert svar.
Eks.: Du har konstateret, at du har løst en opgave om forskellen på sidde/ sætte forkert. Find punktet i huskesedlen (P). Der finder du forklaringen.

Fra facitlisten eller svaret i appen:

Rigtige svar
1. <i>siddet</i> – kode P1
2. <i>sætter</i> – kode P2
3. <i>sat</i> – kode P2
4. <i>satte</i> – kode P2
5. <i>sidder</i> – kode P1

Fra huskesedlen:

sidde/sætte	P	1) 'sidde' udtrykker ingen bevægelse eller handling. Uden genstandsled. Bøjes: sidde, sidder, sad, har siddet 2) 'sætte' udtrykker bevægelse eller handling. Med genstandsled. Bøjes: sætte, sætter, satte, har/er sat	Eks. Jeg sad stille i lang tid. Eks. Jeg har sat kufferten i gangen.
--------------------	----------	---	---

- 2) Lærere kan bruge koderne som **rettenøgle**, når eleverne skal have tilbagemelding på sproglige fejl i skriftlige opgaver.
Kodesystemet indeholder punkterne A...Å og underpunkter 1, 2....
Eksempel: ved fejl i sidde/sætte, skriv "P" eventuelt efterfulgt af 1) eller 2)
Derefter kan eleven se i huskesedlen/reglerne og finde ud af, hvordan fejlen kan rettes.